

Revisorernas redogörelse för 2020

Revisorernas uppdrag är att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämnder och styrelser.

Vi har under året genomfört ett antal granskningsprojekt. Dessa har kommunicerats med berörda nämnder och förvaltningar.

Nedan följer en redovisning av genomförda projekt under revisionsåret.

Revisorernas arbetsformer

Vi har under året haft träffar med fullmäktiges presidium och kommunledningen. I samband med överläggningar om under året aktuella ärenden har vi sammanträffat med företrädare för kommunstyrelsen, nämnderna och förvaltningarna.

Vi har löpande tagit del av kommunfullmäktiges, styrelsens och nämndernas protokoll samt tillhörande handlingar.

De sakkunnigas rapporter från genomförda granskningar har fortlöpande sänts till fullmäktiges presidium.

Årsredovisning 2020

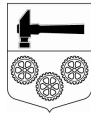
PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Hallstahammars kommun

Revisorerna

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020.

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål och de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt 2020. Vi noterar att två av de finansiella målen följs upp utifrån budget och plan istället för utifrån utfall.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Delårsrapport 2020

Kommunens delårsrapport för perioden 2020-01-01 – 2020-08-31 har granskats översiktligt. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med den översiktliga granskningen är att vi ska få ett underlag för vår bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Vårt uttalande avges i den bedömning som vi avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

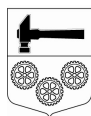
Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet för 2020 inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2020.

Då fullmäktige inte har fastställt ett måldokument med mätbara indikatorer för verksamheten är det inte möjligt att göra en uppföljning av dessa. Vi kan således inte heller uttala oss om resultaten i delårsrapporten är förenliga med verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi kan inte heller uttala oss om det prognostiserade resultatet av de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2020 då kommunstyrelsens utvärderar måluppfyllelsen för de finansiella målen utifrån delårsutfallet och inte från det prognostiserade helårsresultatet.

Sammantaget kan vi inte bedöma om resultaten i delårsrapporten är förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. om det finns förutsättningar att målen kommer att uppnås.

Granskning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Syftet med granskningen är att besvara om kommunstyrelsens uppsikt över nämnder och bolag är lag- och ändamålsenlig.

Efter genomförd granskning är den sammanfattade bedömningen att kommunstyrelsens uppsikt inte är helt lag- och ändamålsenlig. Den sammanfattade bedömningen grundar sig på följande iakttagelser:

- Vi bedömer därför att det finns ett system för att ge kommunstyrelsen förutsättningar för att arbeta fram ändamålsenliga beslutsunderlag inför kommunstyrelsens årliga beslut om uppsiktsplikt både för bolag och nämnder.
- Vi kan konstatera att årligt beslut om uppsiktsplikt över det kommunala bolaget, AB Hallstahem, inte har fattats för verksamhetsår 2018 eller 2019. Då detta är ett krav enligt kommunallagen utgör det en brist. Det hålls inga ägarmöten eller nämnddialoger för kommunstyrelsens ledamöter. Utifrån den dokumentation och information vi mottagit är den sammantagna information som kommunstyrelsen får till sig under året inte tillräcklig för att kunna göra en prövning kring bolagens verksamhet. Vi kan konstatera att redovisning av den formella uppsiktsplikten har skett på kommunstyrelsens sammanträden under 2018 såsom anges att det ska enligt anvisningar och regler för kommunstyrelsens utövande av uppsiktsplikten, med undantag för behandling av den årliga uppsiktsplikten för kommunala bolag.
- I granskningen framkommer att kommunstyrelsen vid behov fattar beslut om åtgärder och uppföljning av åtgärder utifrån sin uppsiktsplikt. En genomgång av protokoll och årsredovisning av 2018 bekräftar detta. Vi anser dock att det finns förbättringspotential avseende systematiken för processen för beslut om åtgärder.

Vår granskning föranleder följande rekommendationer:

- Att kommunstyrelsen fullgör den förstärkta uppsiktsplikten enligt 6 kap 9 § KL genom att årligen, genom beslut, pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Att kommunstyrelsen försäkras sig om att få tillräckligt med information för att kunna pröva bolagens verksamhet inom ramen för uppsiktsplikten.
- Att processen kring åtgärder utifrån uppsiktsplikten formaliseras.

Granskning av meningsfull vardag

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hallstahammars Kommun har PwC genomfört en granskning avseende meningsfull vardag, aktiviteter och socialt innehåll inom äldreomsorgens särskilda boenden. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden säkerställer att de som bor i särskilda boenden får sina behov av sociala aktiviteter tillgodosedda på ett kvalitativt tillfredsstäl-

Hallstahammars kommun

Revisorerna

lande sätt. Granskningen avser socialnämndens ansvarsområde och har avgränsats till Äppelparkens äldreboende.

Utifrån genomförd granskning är den sammanfattande revisionella bedömning att socialnämnden i allt väsentligt säkerställt att de som bor i särskilda boenden får sina behov av sociala aktiviteter tillgodosedda på ett kvalitativt tillfredsställande sätt.

Granskningen baseras på nedanstående iakttagelser:

- Socialnämndens mål på en övergripande nivå fokuserar endast på kulturella aktiviteter och utevistelse men tar inte i större utsträckning hänsyn till individens behov i centrum i syfte att arbeta mer efter individens behov som kan vara aktiviteter utanför dessa ramar.
- Regelbundna aktiviteter erbjuds de boende där det varje dag finns minst en gemensam aktivitet att delta i. Även mindre oplanerade aktiviteter kan ske med enskilda individer på avdelningarna, detta under förutsättning att det finns tid över för personalen.
- Utevistelse (i form av dagliga aktiviteter) erbjuds boende på granskade verksamheter. Kontaktmannaskap tillämpas även inom verksamheterna som har extra ansvar för individen.
- Information till anhöriga sker via anslag på fysisk anslagstavla samt till viss del via kommunens hemsida och sociala medier, vid behov ges även skriftlig information. I övrigt kommuniceras anhörigas synpunkter och åsikter via samtal till enhetschef eller via kontaktman.
- Ingen specialutbildning bedöms krävas för dessa specifika områden. Dock kan det vara en rekommendation att fortbildning erbjuds avseende arbetet med genomförandeplaner.

Granskningen föranleder följande rekommendationer:

- Socialnämnden preciserar hur mål på en övergripande nivå i större utsträckning kan ta hänsyn till individens behov i centrum i syfte att arbeta mer efter individens behov som kan vara aktiviteter utöver kulturella aktiviteter och utevistelse.
- Socialnämnden säkerställer att uppföljning av genomförandeplaner även inkluderar kvalitén på innehållet i planerna.
- Socialnämnden initierar utbildning i arbetet med genomförandeplaner.

Granskning av investeringsprocessen

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna har PwC granskat kommunens investeringsprocess. Syfte med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och tekniska nämnden säkerställer en ändamålsenlig investeringsprocess utifrån perspektiven ekonomi, långsiktighet, förutsägbarhet och intern kontroll. Inom ramen för granskningen har investeringsprojektet Kulturhuset särskilt granskats.

Hallstahammars kommun

Revisorerna

Vår sammanfattande revisionella bedömning är att kommunstyrelsen och tekniska nämnden i begränsad utsträckning har säkerställt en ändamålsenlig investeringsprocess. Den interna kontrollen bedöms inte vara tillräcklig.

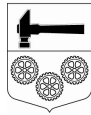
Bedömningen baseras på nedanstående iakttagelser:

- Långsiktig planering finns som baseras på verksamheternas äskande och den interna dialogen upplevs vara tillfredsställande. Det saknas dock en tydligt dokumenterad analys över framtida investeringsbehov. Granskningen visar att det finns en dokumenterad investeringsprocess med tillhörande mallar för beslutsunderlag.
- Vår granskning indikerar att processen inte har fungerat på ett tillfredsställande sätt och är i behov av revidering för att bli mer tydlig.
- Det finns en dokumenterad och etablerad process för upphandling av beslutade investeringar, i enlighet med lagstiftning. Kontroller ska ske årligen av följsamhet mot avtal, efterlevnad av upprättade riktlinjer samt om leverantörer betalat skatter och avgifter. Uppföljningen har inte skett i enlighet med gällande internkontrollplan.
- Både politisk ansvarsfördelning och ansvar inom verksamheterna har reglerats i riktlinjer. Detta saknades i samband med kulturhusprojektet.
- Hantering av avvikelser har reglerats i riktlinjer. Rapportering har skett i enlighet med gällande riktlinjer.
- Granskningen indikerar att nu gällande riktlinjer inte är tillräckliga för att säkerställa en tillräcklig uppföljning/återrapportering, vilket bl.a. baseras på det utvecklingsarbete av riktlinjer som pågår i kommunen.
- Avseende Kulturhusprojektet har genomförandeprocessen inte säkerställt en tydlig ansvarsfördelning, adekvat hantering av avvikelser samt återrapportering till politisk nivå.
- Rutiner och mallar för slutredovisning finns som bl.a. omfattar utvärdering av budgeterade premisser. Granskningen har dock inte kunnat styrka att återrapporteringen till politisk nivå har skett i enlighet med gällande riktlinjer.

Granskningen föranleder följande rekommendationer:

Kommunstyrelsen

- Riktlinjer för investeringar kompletteras med tydliga anvisningar av hur verksamheternas behov ska skrivas fram och analyseras, för att på så sätt få en mer rättvis bild av de framtida investeringsbehoven.
- Tydliggöra vilka krav på innehåll som gäller för projektkalkyler för bygg- och anläggningsprojekt. Det är viktigt att anvisningarna tydliggör vilka kostnadspositioner som skall ingå i kalkylen, vem som ansvarar för att kalkylen tas fram och kvalitetssäkras samt till vem den skall presenteras.
- Säkerställ ändamålsenliga rutiner och processer för uppföljning av genomförda upphandlingar.
- Säkerställ att i ramavtal ska som huvudregel en uppskattad kvantitet anges samt att fastställd takvolym finns.

Tekniska nämnden

- Säkerställ att kontroller enligt nämndens internkontroll sker av följsamhet mot avtal, efterlevnad av upprättade riktlinjer.
- Inför rutiner som tydliggör vem som formellt är beställare samt beställarens ombud och vem som har rätt att attestera ändring- och tilläggsbeställningar (s.k. ÄTOR) under genomförandeprocessen.
- Rutiner för löpande tydliga rapporteringssystem för bygg- och anläggningsprojekt bör omgående etableras i syfte att skapa ett så transparent informationsflöde som möjligt mellan olika funktioner inom kommunen. Det behöver också tydliggöras vilka områden som rapporteringen ska omfatta.
- Rutiner för riskbedömningar, inkluderande löpande evaluering och utvärdering av såväl tekniska som ekonomiska risker, vid genomförande av bygg- eller anläggningsprojekt bör ses över. Finns redan sådana är det viktigt att kommunicera ut detta till medarbetare som är verksamma i projektet.

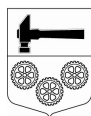
Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa - förskola

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hallstahammars kommun genomfört en granskning av samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa. Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden har en ändamålsenlig samverkan när det gäller barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Vår samlade revisionella bedömning är att socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden inte helt har en ändamålsenlig samverkan när det gäller barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Bedömningen baseras på följande iakttagelser:

- Vår bedömning är att revisionsfrågan är delvis uppfylld. Vi konstaterar att det finns en framtagen rutin som avser samverkan mellan barn- och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen i de fall barn far illa eller riskerar att fara illa. Vi konstaterar att rutinen inte är beslutad av ansvariga nämnder. Rutinen är inte heller fullt ut implementerad i förskolans verksamhet. Vi tidpunkten för granskningen pågår det revideringar i delar av innehållet i rutinen.
- Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att det finns forum där samverkan avseende barn i förskolan som far illa eller riskerar att fara illa kan diskuteras. Vi konstaterar vidare att det pågår diskussioner kring vilka forum och strukturer som ska finnas kvar och vilka nya former som behövs. Vi anser att det är av vikt att det under tiden som diskussioner förs, fortsätter att finnas tydliga strukturer för att nyckelpersoner möts och samtalar om det operativa och strategiska samarbetet.
- Vår bedömning är att revisionsfrågan är uppfylld. Vi konstaterar att varje förskola årligen informeras kring rutiner i orosanmälan och arbetsgången gentemot socialtjänsten. All personal inom förskolan har också möjlighet

Hallstahammars kommun

Revisorerna

att ringa anonymt till socialtjänstens mottagningsteam för att ställa frågor. Vi konstaterar vidare att Hallstahammars kommun deltar i ett utvecklingsprojekt kring tidiga samordnade insatser och att detta ger kommunen möjlighet och förutsättningar att identifiera utvecklingsområden i det förebyggande arbetet och arbetet med tidig upptäckt. Vi noterar att utvecklingsprojektet pågått sedan 2019 och att det därigenom sker regelbundna samtal kring samverkan och arbetssätt mellan socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen på olika nivåer. Samtidigt noterar vi under revisionsfrågorna 1 och 2 att rutinerna och strukturerna för samverkan fortfarande uppfattas som i en förändringsfas.

- Vår bedömning är att revisionsfrågan är ej uppfylld. Vi konstaterar att nämnderna har fått information om projektet Tidiga och samordnade insatser för barn och unga. Vi konstaterar att uppföljning om samverkan på övergripande och verksamhetsnivå inte genomförs enligt rutinen. Nämnderna har därmed inte tagit del av någon samlad utvärdering eller uppföljning avseende samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa under 2020. Vi konstaterar vidare att det saknas nyckeltal eller uppdrag för respektive förvaltning som kan användas för att följa upp samverkan.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer till socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden:

- Säkerställ att den gemensamma rutinen är uppdaterad med aktuella forum och strukturer för samverkan, att rutinen antas av båda nämnderna samt att den är känd och implementerad i verksamheterna.
- Säkerställ att uppföljning och utvärdering av samverkan genomförs så att progression och utmaningar kan framgå. Säkerställ vidare att uppföljningarna och utvärderingarna når respektive nämnd så att de vid behov kan vidta åtgärder.

Samordnad revision

Hallstahammars kommun har genomfört samordnad revision med personunion mellan kommunens revisorer och lekmannarevisorerna i kommunens bolag.

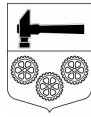
Enlig aktiebolagslagen (10 kap 5 §) ska lekmannarevisorn efter varje räkenskapsår lämna en granskningsrapport till bolagsstämman. Granskningsrapporterna från lekmannarevisorerna i kommunens bolag ska enligt kommunallagen (12 kap 12 §) fogas till revisionsberättelsen i kommunen.

De bolag som omfattas av den samordnade revisionen är:

- AB Hallstahem
- Mälarenergi Elnät AB

Revisorernas förvaltning

Public Sector Assurance inom PwC har biträtt oss förtroendevalda revisorer i revisionsarbetet, såväl i planerings- som i genomförandefasen.

Hallstahammars kommun

Revisorerna

Kostnaderna för revisorernas förvaltning och verksamhet redovisas i kommunens årsredovisning.

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

- Rapporter från olika granskningar som successivt förmedlats till fullmäktiges presidium.
- Granskningsrapport från lekmannarevisorer i AB Hallstahem
- Granskningsrapport från lekmannarevisorer i Mälarenergi Elnät AB
- Revisionsberättelsen för Mälardalens Brand- och Räddningsförbund